

Anteckningar vid panelsamtal - Värdeskapande

Datum: 2019-01-31, kl. 16:10 – 16:50

Panel: Aksel Ydrén (Eldrimner), Hans Nilsson (SLU) och Nils Ekwall (Tiraholms Fisk). Moderator: Magnus Nordgren

Inledande fråga – Hur tror ni det ser ut om fem år inom era fält?

Aksel Ydrén framför behovet av förnyring inom yrkesfisket. Större fokus på lokal fisk i beredningen och i detaljhandeln. Ta efter köttbranschen med försäljning av köttlådor m.m. och översätt det till yrkesfiskets möjligheter. Risken är att förnyringen inom yrkesfisket inte lyckas.

Kommentarer från åhörarna

- Prisnivåerna på fisk (exv. torsken från Östersjön) är för låg. Det förhindrar etableringen av nya fiskare.
- Yngre fiskare måste få möjlighet att etablera sig. Det är i dagsläget för svårt att komma in på marknaden.
- Förädlingsvärdet är oerhört viktigt. Förädlingen av torsk i småskalig verksamhet kan vara mycket lönsamt. Det finns exempel på när det förädlade värdet är ca 1 000 kr/kg.
- Det finns även lönsamt storskaligt fiske, men för den enskilde företagaren med småskalig verksamhet är förädlingen viktig för att skapa lönsamhet och bidra till ett hållbart fiske.
- Myndigheter behöver förenkla för yngre fiskare att träda in på marknaden.

Nils Ekwall menar att det är svårt att planera för framtiden, men hoppas att företaget utvecklas vidare och drivs av familjen. Han förutspår att tillväxttakten avtar och ser en ljusare framtid för insjöfisket då förutsättningarna inte är lika hotade från t.ex. säl och skarv.

Hans Nilsson tror att arbetet med selektiva redskap fortsätter och att den gemensamma fiskeripolitikens mål kan ha uppnåtts om fem år.

Kommentar från åhörarna

- Man borde fokusera på bättre fångstkapacitet hos de redskap som används. Således skulle fiskeansträngningen minska.

Övrig diskussion

Hans Nilsson framför skillnaden mellan förvaltningen av ett " eget " bestånd i en insjö jämfört med förvaltningen av en internationell gemensam resurs.

Kommentarer från åhörarna under diskussionen

- Vem kommer att våga börja fiska med all problematik och osäkerhet som finns för yrkesfisket?
- Det saknas kvoter för unga som vill börja fiska (måste köpa kvoter för att starta/återuppta ett fiske).
- Problematiskt med landningsskyldighet när det gäller vissa riktade fisken t.ex. havskräftfiske.
- Fiske med stöd av enskild fiskerätt nonchaleras av myndigheten.
- Förnyringen är svår pga. onödig administration. Regelverket för spårbarhet kommer att bidra till ytterligare problem vid rekrytering av nya fiskare.

- Det är svårt att få nya fiskelicenser för utövare inom det småskaliga fisket. Släpp det småskaliga kustfisket fritt.

Patrik Persson, enhetschef Havs- och vattenmyndigheten, kommenterar; Rekryteringen är problematiskt. Det är två kriterier som ska uppfyllas 1/ tillgång på fisk och 2/ fisket ska bedrivas näringsmässigt. Finns det inte utrymme i beståndet för fler fiskare kommer inte fler licenser att delas ut.

Kommentar från åhörarna

- Problem med att många ligger kvar med passiva fiskelicenser. Detta problem finns inte i samma utsträckning i insjöfisket. *Hur kommer vi tillbaka till att få ett hållbart fiske tillsammans med ett levande sport- och fritidsfiske?* Inställningen riskerar bli att vi enbart tillåter sportfiske. Varför inte ha ett yrkesfiske som "balanserar" detta?

Nils Ekwall - i Bolmen finns det förståelse för fisket som bedrivs. Vi tar upp den fisk vi behöver och kan förbruka och låter resten vara.

Aksel Ydrén - det är viktigt att gå tillbaka till fokus på förädling. Med en liten volym kan man skapa omfattande värde som yrkesfiskare genom att förädla själv.

Hans Nilsson - Lönsamhet är viktigt. Det är lättare att ta hänsyn om branschen är lönsam. Har du ingen lönsamhet blir det svårt att göra "rätt". Viktigt att komma ihåg att bestånd går upp och ner. Det finns inte alltid en tydlig förklaring.

Redskapen kan alltid utvecklas. Behöver få ut "det som finns i verktygslådan" i det fiske som bedrivs. Viktigt att sprida kunskapen. Selektivitet kostar pengar.

Kommentarer från åhörarna

- Yrkesfisket behöver likställas med sportfisket och läggas på samma prioriterade nivå.
- Finns det inte anledning till att starta ett projekt för att sortera ut torsk i pelagiskt fiske efter sill och skarpsill? (ställd till Hans)
  - **Hans Nilsson** svarar; problemet är en "kontrollfråga". För att selektivitet ska fungera måste det som sorteras bort överleva. Tar upp ett exempel med tonfisk i västerhavet.
- Risker med köp och säljbara kvoter för demersala fisket är att det kan resultera i att "de stora" (pelagiska fiskarna) kommer att köpa upp dessa och det är ett bekymmer.
- Är allt fokus på redskapsutvecklingen riktad mot trålfisket? (ställd till Hans)
  - **Hans Nilsson** svarar att han arbetar med just trålutveckling, men att det finns flera projekt som har varit på selektiva passiva redskap t.ex. burfiske riktat mot torsk.

Reflektion från arrangörerna

Arbetet med selektiva fiskeredskap har varit oerhört viktigt inför landningsskyldigheten. Det finns idag många bra selektiva redskap som behöver komma ut till fler fiskare. Systemet är ibland trögt då regelverk och finansiella svårigheter försvårar implementeringen av de selektiva redskapen. Detsamma gäller vid implementering av sälsäkra redskap. För att kunna bibehålla en aktiv yrkesfiskekår behöver vi samverka för att få igenom en förnyring. För insjöfisket och det småskaliga kustfisket är det många gånger nödvändigt att förädla den fisk man fångar för att maximera försäljningsvärdet. Det var tydligt på konferensen att vi behöver öka samverkan mellan berörda myndigheter och näringen för att utveckla den svenska yrkesfiskerikaren. Vi behöver också tillsammans hantera de utmaningar som fisket står inför och möjliggöra innovation och värdeskapande.